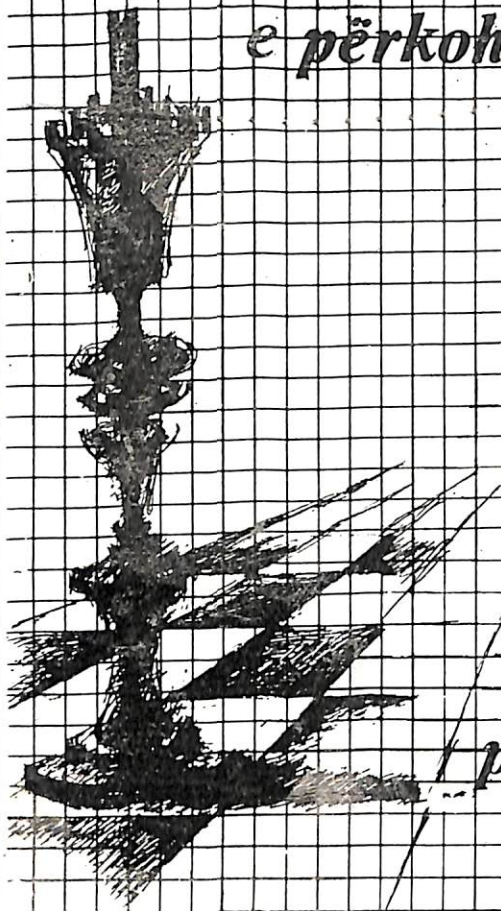

BUJAR XHAFERRI

BIBLIOTEKA

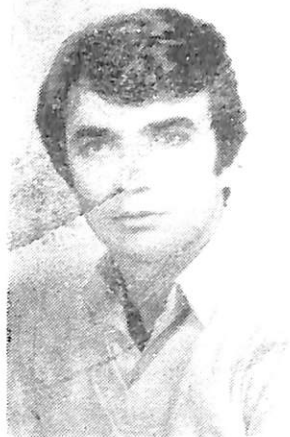
SH-1
Xh 17

*Gjërat
e përkohshme*

poezi

1915/23-1

BUJAR XHAFERRI

Lindi më 1956 në qytetin e Beratit. Me përfundimin e studimeve të larta (dega gjuhë-letërsi) punon në Lushnje.

Ka botuar deri tani këto vëllime poetike:

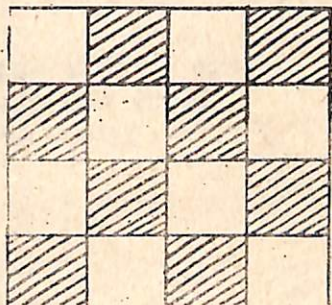
«Faleminderit»

«S'mund të rrija pa i thënë të gjitha».

SSH-1
2417

BUJAR XHAFERRI

**Gjërat
e përkohshme**

poezi

SHTËPIA BOTUESE
«NAIM FRASHËRI»

Redaktor

ISUF NELAJ

Piktor

EDVIN RAMA

Recensues

Agim Spahiu

Bashkim Kuçuku

Razi Brahimi

PORTA E PRITJES SË POPULLIT

Kjo portë rri hapur në çdo çast,
kjo portë ku hyj pa u kërrusur,
pa lutje prej të vogli,
pa ceremonial.

Kjo portë që më çlodh kur jam
i lodhur,
që më gëzon kur jam i trishtuar, —
kjo portë s'ka çelës,
ka vetëm zemër.

Kjo portë rri hapur çdo ditë pa orar,
si portat e uzinave turn pas turni,
si portat e urgjencës në spital.

DEKORIMI I PUNËTORËVE TË FUSHËS

Në mëngjes dhe në mbrëmje, çdo orë dhe
çast
punëtorët e fushës me diellin janë pranë,
kur prashisin bimën, kur i japin ajër
dielli sipër tyre rri si dëshmitar.
Largësinë astronomike të diellit me tokën
punëtorët e fushës e besojnë fare pak..
dhe vonë në muzg, në skaj të fushës,
prej diellit mbetet një njollë e kuqe
si dekoratë për çdonjërën prej tyre.

MBRETËRIMI I FËMIJËS NË KARROCËN E DORËS

Mbi kokë i kanë vënë një kapele të bardhë
akademiku,
fodullit të vogël, arrogantit joshës,
me atë fytyrë çuditërisht serioze
dhe të bardhë, të bardhë si dëbora.
Si padishah i përrallave arabe,
si perandor i Bizantit të lashtë
ai ecën rëndë, rëndë

nëpër qytet,
hipur në karrocën e tij me tendë,
ulur këmbëkryq në salltanetin e bardhë,
që e shtyjnë, e tërheqin, e
tundin, e kolovisin,
dy prindërit e tij buzagaz,
të vetmit «skllevër» të lumturi në botë.
Lumturohem dhe unë bashkë me ta në çast,
kërrusem i tëri si rojë besnike,
në çastin kur po shkon plot hire imzot, —
i bindur se të gjithë mbretërit kanë dështuar
pikërisht se mbretërimi veç të vegjëlve
u shkon.

F U S H Æ

Në fushën e pafund me hapësirë pa skaj,
jetoj krejt i qetë pa brenga karrieristësh,
përmasat e mia këtu janë reale,
në fushën e artë,

pa delire, pa jerm,
pa piedestalet e trukuara me shkëlqim të
rremë

të miteve megjiplota të lashta dhe moderne.
Gjithçka është rrafsh — syri shikon larg,
mendjemadhësia e çdonjërit dekonspirohet
menjëherë —

këtu ku s'ka as xhuxhë, as gjigantë,
ku askush s'i shikon të tjerët nga lart
me sy të vrazhdë prej të madhi.

Gruri diçka me pëshpërit në çdo stinë
dhe unë di ta kuptoj zhargonin e tij.

Dielli në muzg si një filozof i urtë,
poshtë në fushë zbret pak prej reve
dhe rri ca çaste i barabartë mes njerëzve.

E QESHURA E PAPRITUR E NJË VAJZE NË RRUGË

Të vetmuarit në rrugë ecin seriozë,
ndonjëherë të ngrysur, të rëndë,
të vrazhdë;
ky është një zakon i vjetër i njerëzve,
jo se të qeshurit është një mëkat.

Krejt ndryshe nga ky standart i lashtë,
ti ecje e vetme dhe qeshje çuditërisht.
Pa dorën te goja e vure një çast
të mos keqkuptonin kalimtarët përbri.

Të mos thoshin ndoshta «ah, qenka e marrë»
ti gojën e bukur e mbulove me flokë,
por e qeshura te sytë u shfaq sakaq,
pa e përfillur këtë postbllok.

Pa e përfillur autocensurën,
shndriti në tërë qenien tënde më fort:
(me zor, e turpshme,)

si dashuria;
si çdo gjë e hirshme që shfaqet në botë.

NË KËTË MËNGJES DIMRI

Në këtë mëngjes të ftohtë dimri,
nxënësve të mi në fshatin më në

skaj;
po u flas për Migjenin e madh shëndetlig,
për Lulin e vocërr dhe për Zenelin...
Dhe befas në çast më kapi trishtimi,
kur pashë se në klasë s'kish më harrakat',
ngacmime tinëz, pëshpëritje nuk kish —
dhe kishte vetëm sy të mëdhenj,
të bukur, të trishtë,
Po sikur njeri prej tyre, —

thashë me vete, —
të kish këpucë të grisura,
të ishte pa xhaketë,
ata s'do trishtoeshin njëloj sigurisht,
për Lulin e vocërr dhe për Zenelin?!
...Dhe unë s'do të guxoja vetëm prej tij
të shpjegoja këtë mëngjes Migjenin.

SIMPATIZANTI I ROMANIT
«DON KISHOTI I MANÇES»

Ka vite dhe vite që nuk shkruan
asnjë rresht,
ka vite që hesht,
që shokëve s'u tregon për veprat që do të
shkruajë,
njeriu që kish vendosur të bënte epokë.
Tani është plakur dhe flokët i janë bërë
të bardhë, të bardhë,
i ka harruar ato vite kur deshte sukses.
Po shokëve në kafe u tregon me humor
kapituj nga romani «Don Kishoti i Mançes»,
dhe çuditërisht përsërit shpesh e më shpesh
se këtë roman Servantesi e shkroi 60-të vjeç!

KUR MUNGOJ DITË TË TËRA

Nuk dua të më qortosh kur mungoj
ditë të tëra,
kur ndodhem larg teje mos u trishto ti.
Unë e di, dashuri do të thotë të jesh
afër,
kështu thotë dhe proverbi,
dhe libri juridik.
Por unë e kam kuptuar se dashuri do të
thotë

të jesh edhe larg
dhe përsëri e dashura të mos mungojë
për asnjë çast.
Pra, mos më qorto ku vij nga larg,
kur kam munguar për ditë e ditë të tëra,
mos u bëj e plogët në këtë çast.
Dhe në vend të paralajmërimit të rreptë,
të ashpër:

«është hera e fundit që po të fal»,
më thuaj më mirë përsëri se më do,
se ndryshe, e dashur, je ti që mungon!

KARRIGET E SHTËPISË SIME

Karriget e shtëpisë sime,
të zakonta krejt,
me pak llak të vjetër,
ndonjëherë të zbehtë.

Ato s'janë fiksuar rreth tryezës

në qoshe;

karriget e shtëpisë sime transferohen shpesh:
nga kati i parë

në katin e dytë,

nga një apartament, tek një apartament,
aty ku ka një dasmë me njerëz të qeshur,
aty ku ka një vaj me njerëz të zymtë.

Karrige portative,

pa ndonjë estetikë,

që asnjëra prej tyre nuk njeh zot të

përhershëm,

secila prej tyre mund t'i pozonte Van

Gogut,

kur pikturoi Karrigen e Gogenit!

Çdonjëra prej tyre është dhe s'është imja
dhe unë s'kërkoj prej tyre një bukuri tjetër.

E VETMJA PËRSËRITJE QË S'ËSHTË
MONOTONE

Gjithmonë kam përsëritur dashurinë për ty;
çdo vit, çdo stinë, çdo minut', çdo sekondë.
Ka shkuar kaq kohë dhe ti megjithatë
ende s'e ke humbur delikatesën e duarve,
as ngjyrën e gojës,

as kthjelltësinë e syve,
as hirin e shtatit, as dritën nëpër flokë.
Çdo ditë kam përsëritur dashurinë për ty,
refrenin më të lashtë e më njerëzor në botë,
simfoninë më të gjatë, më të gëzuar e më të
trishtë,

(të pakufizuar kurrë në kohë muzikore,)
unike si dielli në sistemin tonë,
origjinale si ëndrra,
e pafund si hapësira,
e pezmatuar si plaga,
euforike si drita.

Çdo ditë kam përsëritur dashurinë për ty,
me sigurinë që përsëriten vetë javët dhe
ditët.

Dhe s'kam besuar në zemra të lehta,
çamarroke,

që gjurmojnë të hutuara dashuri të reja.
Çdo ditë kam përsëritur dashurinë për ty,
të vetmen përsëritje që s'është monotone.

I PARAKOHSHMI

U dekonspirua dashuria e tij,
u përfol në klasë vesh më vesh midis
shokësh,
në klasat paralele në të gjithë shkollën...
U bë problem në këshillin pedagogjik,
në drejtori...
Unë e shikoj gjimnazistin të trishtë,
unë që e di mirë pedagogjinë,
që di ta fsheh me përvojë dashurinë,
që dashuroj gjithmonë brenda rregullit,
që di të stepem, di të largohem,
kur dashuria më sjell pak rrezik.
E shikoj gjimnazistin, e qortoj,
mbaj qëndrim,
se unë që di të fsheh, nuk bëj asnjë lëshim!
E shikoj me qortim dashuruesin e
parakohshëm
që prishi rregullin pedagogjik,
e shikoj dashurinë e tij të pafshehtë,
dashurinë që duket lehtë, menjëherë,
siç duket që larg në mes të qytetit,
një monument.
E shikoj adoleshentin të përskuqur,
të trishtë,

të zbuluar, të pafshehtë,
shoh modelin e burrit
që dashurohet vërtet.

I VOGLI DHE I MADHI

I sheh ata yje të barabartë,
që ndrijnë krejt njëlloj në largësi?
Astronomë thonë se njëri prej tyre
është treqind herë më i madh nga tjetri.

DY SPEKTAKLE NË BAR «BLERIMI»

Nga tarraca, e bar «Blerimit»
si nga një lozhë teatri,
njerëzit shikojnë poshtë në fushë
një diell të madh që zbret në muzg
dhe jep një spektakël njerëzor,
të madh:

balet rrezesh,
variacione ngjyrash,
si një artist klasik, endacak.
Dikush në këtë çast zbret nga vetura dhe
ecën ngadalë me kokën lart,
ai pret sakaq ta shikojnë njerëzit sakaq,
(ai do të ishte i lumtur në këtë çast;)
por dielli vazhdon spektaklin e tij,
pa ditur fare për rivalin e pafatë!

FQINJA IME DIKUR VRAPONTE ME SANDALE

Fqinja ime dikur vraponte me sandale,
e bukur, e lehtë, e praptë, mendjemadhe...
E pashë fqinjën time të plogët çuditërisht
me këpucët e rënda të ceremonisë.

Me takat e larta sikur shkelte mbi brenga,
e heshtur, e sjellshme, pa trille, pa teka,
Të kam thënë, vogëlushe, kur vrapoje me
sandale,

ty, diktatore zemrash djaloshare,
se dashuria është gjithmonë triumfuese
mbi kryelartësinë e përkohshme të një vajze.

HARRESA E FËMIJËVE

Në qoftë se harron të vish të shtunën,
mos harro siç harrojnë të mëdhenjtë,
se harresa e të mëdhenjve është ndonjëherë
truk autoritarë është gjest mirësjelljeje.

Harresë që s'të bën aspak për të qeshur,
harresë trishtuese, plot seriozitet.

Në qoftë se harron të vish të shtunën,
mos harro, pra, si të mëdhenjtë,
se harresa e të mëdhenjve ndoshta ka

arsye,
një arsye që mua do të më sjellë trishtim,
dhe mund të jetë e gjatë harresa e të

mëdhenjve,
e gjatë, e gjatë, gjer në harrim.

Më harro si fëmijët po s'erdhe të shtunën,
si fëmijët kur harrohen pas balonave të

pranverës,
atëherë unë do të qesh me harresën tënde
dhe nuk do të besoj aspak te harrimi.

RIKTHIM NË NJË MOSHË TË HERSHME

Në çastet e dashurisë me ty
jam bërë krejt fëmijë
dhe e kam humbur arsyen e të madhit.
Kam harruar sa bëjnë njëqind herë njëqind,
kam harruar llogaritë që bëjnë të mëdhenjtë...:
sepse ti si një Mede e lashtë
më ke bërë krejt fëmijë,
20 vjet më të ri.
Dhe më ke kthyer pikërisht në atë
moshë
kur njeriu beson në dashurinë.

TI QË NGURRON TË HYSH
NË SHTËPINË E FSHATARI

Ty të fton fshatari, të lutet,
të kap për krahu sinqerisht,
ti hesht, ngurron,

kthehesh mbrapsht,
ti dyshon për «kompromis» — ç'logjik' e
hollë!

Fshatari është aq i mirë, sa këtë s'e kupton,
ai prap' të lutet, të hedh krahun miqësisht,
fshatari që s'e lëvdon shtëpinë e tij.
fshatari që ti s'e fton asnjëherë
në shtëpinë tënde në qytet.

Në shtëpinë që gruaja, jote e lëvdon,
që edhe ti qëllon ta lëvdosh ndonjëherë.
Fshatari që gëzohet lehtë,
që mërzhitet rrallë për gjëra të mëdha,
kur ti gëzohesh rrallë, dhe ngrysesht
menjëherë

nëse nuk janë ngrohur kaloriferët e zyrës
në orën shtatë në mëngjes...

Fshatari që harron se ti je zyrtar
në çastin që të tërheq për krahu si mik,
fshatari që ti e lëvdon nëpër mbledhje,
fshatari që ti e qorton e kritikon,

fshatari që bën seriozisht autokritik',
i bindur se ti i di gjërat më mirë.
Fshatari që s'i shkon kurrë në mendje,
se ti, po të hysh në shtëpinë e tij,
rrezikon të «prishësh» figurën tënde.

E D I E L

Nesër është e diel
dhe fëmijët janë të gëzuar që s'do të
shkojnë në shkollë,
që s'do të ecin sipas «urdhrit» shkollor në
rresht,
që do të mbushin qiellin e tyre me balona,
se nesër është e diel.
Dhe unë e lavdoj gëzimin e tyre,
gëzimin fëmijëror të drejtë,
të vërtetë.

Nesër është e diel,
ç'ditë e mrekullueshme do të jetë nesër
për mua që do të çlodhem,
për mua që do të eci në mëngjesin me diell,
në rrugë krejt i qetë.
Po ti që nuk lodhesh asnjë ditë të javës,
çdo të bësh ti nesër,
se nesër është e diel.
Ç'ditë e mërzitshme do të jetë për ty nesër,
do të ndeshesh me diellin
dhe do të shiheni vrëngët,
si dy armiq të vjetër me njëri-tjetrin!

JASHTË TEME

Djaloshi u bashkua i pafaj me vajzën,
siç ndodh me të njohurit në rrugë rastësisht,
dhe nxitoi t'i fliste për gjëra të largëta,
për gjëra që s'i ngjanin aspak dashurisë.
I tregoi për gjyshen e tij shakatore,
për një shok që mbante nofkën çukapik,
për dështimin e tij tragjiko-komik
në krosin dimëror të atyre ditëve...
Por ndërkaq një piktor i fshehtë, i
mistershëm,
me një penel të padukshëm drite dhe
brenge,
vizatoi në fytyrën e tij ca njolla,
gri, të bardha, blu, tronditëse,
pak rozë të trishtë, pak të kuqe të
shndritshme...
Si një mësues i rreptë që shënon shumë
vërejtje
mbi hartimin e një nxënësi të dalë keq
jashtë teme.

PRELUDI I VAJZËS SË RRITUR

Pa çantën e librave, pa përparësen e shkollës,
ajo doli në qytet për herë të parë;
ishte një shëtitje krejt e papritur
apo mbase dita që ish kaq e bukur
kish zgjuar trillet e mistershme të saj?
Dhe befas ndeshi shikimin e një djali —
u hutua për një mend, uli sytë në tokë,
si gjimnastet diletante mbi traun e
ekuilibrit,
kur ecin lehtë, të pasigurta e me zor.
Pastaj ngriti kokën dhe shpejtoi hapin,
nga kreu tjetër i bulevardit.
Po më tej dikush tjetër pa zor buzëqeshi
dhe njërrën vetull e ngriti lart.
Ç'po ndodhte? Vajzës iu morën mendtë, —
ç'ishte kjo ditë kaq e praptë?
U kthye dhe s'kuptoi se kjo shëtitje
ishte premiera me brengë e saj.

KLOUNËT

Ju kam dashur kaq shumë në fëmijëri,
tani që jam burrë, më trishtoni shumë,
me ato pantallonat tuaja të gjera,

me grimin e çuditshëm, me sytë e bufatur,
me hundën e përlyer, të pahijshme për një
burrë.

Më trishtojnë klithmat dhe grimasat tuaja
dhe besimi fëmijënor se do të jeni të
famshëm.

Fëmijët përsëri qeshin me ju,
ju duartrokasin, ju dashurojnë,
ju çmojnë si njerëzit më të mençur në
botë;

fëmijët që nesër do të jenë burra
dhe në mençurinë tuaj ndofta do dyshojnë.

Ju shikoj përsëri në arenën e gëzimit
fëmijëror,

klounë të magjishëm, ju shikoj si dikur,
si fëmijë i hutuar mes zërave gazmorë,
nuk e bëj mëkatin t'ju shikoj si burra.

ALARM I FËMIJËVE NË PARK

Në parkun e skajshëm të qytetit,
ku shpesh nuk kish kalimtarë,
kuptohet, pa drojtje ata ecnin,
të qeshur të kapur krah për krah.

Fëmijët loznin aty,
heshtnin me shikimet e buta,
vetëm ndonjëri klithte mbytur:
— O çuna, shikoni, po e puth!

Po kjo për ata s'prishte punë,
vërtet ç'punë mund të prishte,
në atë muzg aq të lumtur,
habia e vërtetë e një fëmije?

Për ditë të tëra munguan
në parkun e skajshëm ata.
Fëmijët nga kjo s'u trishtuan,
fëmijët njëlloj luanin prapë.

Por një mbrëmje papritur ata shtangën
në parkun e skajshëm të tyre.
Ishte ai djalë por ish tjetër
ajo që i qeshte te supet.

Fëmijët lanë lojën në çast,
fëmijët e zhurmshëm, të mirë
dhe sytë e tyre të butë
u bënë të mëdhenj, të trishtë.

SI KRIJOHËT NJË GJËZË

Nëse unë do t'ju thosha
se dje në muzg udhëtova
bregut me pisha të detit me një njeri
që më foli për shpendët,
për bajzat, shkurtën, rosën e egër...
që më thosh se turtulli vjen në prill
dhe bashkë me gargullin ikën në tetor,
se shkurta rri strukur nëpër shkurre,
ku e përgjojnë me ankth zagarët...
— O, — do të thoshit ju, — ky miku yt
i mbrëmshëm,
ky shoku yt i udhës, paska qenë një
gjahtar!

SOT U ZGJOVA NË MËNGJES PAPRITUR

Sot u zgjova në mëngjes papritur,
pa rënë ende sinjali i orës,
sipas komandës në kohën fikse.

Ah, — thashë, — paska ardhura pranvera, —
se zogjtë te dritarja grindeshin e

me një gjuhë të ngatërruar cicërimash!
Po si, kaq shpejt erdhi kjo pranverë,

dhe me huret e saj, me magjinë e cicërimave
ma prishi krejt rregullin e ditës?
Kaq shpejt, kaq shpejt, erdhi kjo

kundër sinjalit të orës së kurdisur,
kundër rregullit të ca njerëzve hijerëndë,

që shallin prej stofi dhe pallton e madhe
i heqin në një ditë fikse të majit,
që përsërisin ca fraza të vjetra latine

për marsin mashtrues
dhe për prillin me trille?!
Ata shkelin syrin, djallëzisht buzëqeshin,

s'u besojnë cicërimave,
kaltërsisë së qiellit...

Por unë sot do të dal levend,
me këmishën e hollë,

me xhaketën e lehtë.

Dhe bujqit kështu do të kenë dalë
nëpër fushat, pafund, nëpër grurin e gjelbër.
patjetër,

Dhe fëmijët që e besojnë të parët pranverën,
sigurisht do t'i kenë flakur xhakaventat
kundër merakut shekullor të gjysheve.
Se pranvera erdhi, erdhi vërtet;
ja zogjtë te dritarja cicërijnë,

sikur tallen me të gjitha proverbat latine
për marsin mashtrues dhe prillin kapriçoz,
sikur duan që një tjetër proverb
për ardhjen e pranverës njerëzve t'u
lodrojnë,
mësojnë.

ESKIZ PËR FËMIJË DHE PËR BURRA

Mbështes duart miqësisht në një bankë të
klasës
dhe bëj një pyetje as të thjeshtë, as të
vështirë;

pas pak çohen lart ca duar delikate:
— Ta them unë, mësues, ta them unë?
Por unë shtang në çast se duart i ngrenë
edhe ata që s'e dinë mësimin, —
ah, ngrenë duart e rreme të prestigjit,
duar të zbehta që dridhen në ajër,
si gjymtyrë falso të teatrit të kukullave,
që i lëvizin aktorët e fshehur pas kuintave.
Unë nuk e demaskoj trukun e tyre,
tërhiqem në çast se më vjen keq
për ato duar që dridhen, që ngrijnë në ajër,
që plogështohen si të ishin proteza.
Veç i them vetes një çast me zemërim:
Ç'ndodh kur falim ca duar burrash
që ngrihen të rreme vetëm për prestigj?!

BESOJ VETËM NJË DASHURI

Besoj vetëm një dashuri,
një dashuri të shenjtë, të përsosur
që nuk guxon të përsëritet dy herë.
Dashuria si njeriu lind vetëm një herë;
jo dy, jo tre...
dhe e di se këtë ndonjëherë e besojnë
fare pak njerëz.
Dhe e di se kjo ndodh se dashurinë e imitojnë
të gjithë:
të gjitha urrejtjet, të gjitha tradhëtitë,
hakmarrjet, zemërimet, dinakëritë,
kompromiset e meritë.
Të gjithë falsifikojnë pasaportat e tyre
për të kaluar në postëbllokun e saj,
që s'është i rreptë fatkeqësisht aspak,
që është zemërgjërë, delikat, i brishtë. —
Por unë besoj vetëm një dashuri
dhe sikur të ndodhë që shumë t'i kem
kundër.

GJËRAT E PËRKOHSHME

Gjerat e përkohshme krijojnë të përjetshmen:
Zëniet e pajtimet e shpeshta midis nesh,
betimet, meritë, mosmirënjohjet,
euforia e një mbrëmjeje dhe dëshpërimi i
një mëngjesi. . .

Mos u tremb prej tyre, mos u tërhiq!
Gjerat e përkohshme krijojnë dashurinë;
pendimet e shpeshta dhe gëzimet e befta,
dilemat e lodhshme dhe dyshimet që brejnë.
Mos u tremb prej tyre, mos u tërhiq!
Gjerat e përkohshme zbehen, vjetërsohen,
konsumohen si shtyllat elektrike në skaje,
zbardhen si këmishët e shkollarëve në verë,
ripërtërihen si bari i paasgjësueshëm
gjithandej:
se gjërat e përkohshme mbartin të
përjetshmen.

FËMIJA I ZEMËRUAR ME BURRAT

Në bisedat e shpeshta
të këtyre burrave
lavdërohen shpesh bëmat e një fëmije
dhe emri i tij kujtohet prej tyre
si një emër i respektuar nëpunësi zyre.
Ata zgjasin krehët, e ndjekin,

e kapin,
por ai u ikën, u shpëton nga duart,
nxjerr gjuhën i përqesh, i quan

«mamuthë»

dhe ikën e ikën me vrap.

Se s'i pëlqen aspak shoqëria me këta burra,
s'i pëlqen aspak që ia dinë edhe emrin,
këta burra që e thërresin babanë e tij
me «shoku»,

që krejt pa shkak qeshin e qeshin.

I mërzitur prej tyre ai është bërë nervoz;
grindet, qan, bërtet, bën zhurmë.

— Ç'bënë kështu, — i ati e qorton, —
ti nesër, i thotë, do të bëhesh burrë.

Por i biri në këtë çast përplas këmbët
më keq,

si ta kish prekur babai i urtë,
dhe thotë me inat, dhe thotë me dënësë:

— Nuk dua të bëhem asgjë, asgjë,
dhe sidomos nuk dua të bëhem burrë!

LETRA TË BARDHA MBI TAVOLINË

Shtohen dhe shtohen çdo ditë letrat e bardha
mbi tavolinën time:
pirgje të vogla të shpërndara pa rregull mbi
rrafshin e saj,
mbi tavllën e duhanit, mbi filxhanin e
harruar të kafesë...

Dhjetëra fraza të prishura, të lëna përgjysmë,
të pasigurta
shfaqen nëpër to të druajtura, bëlbëzuese,
si goja që dridhet e adoleshentit të
dashuruar.

Unë befaz hap dritaren dhe njëherësh
letrat e bardha
kërcejnë një balet absurd mbi tryezë,
mbi dysheme.

Qetësia e tyre e shurdhët u prish, ato
fluturuan në ajër,
si brenga të dikurshme, si gëzime të befta,
si ëndërra padrejtësisht të harruara.

Dhe unë u gjenda i rrethuar mes tyre
si Guliveri prej xhuxhëve në ishullin e
vetmuar.

Vrapova t'i kap në ajër,
në fluturim,
t'i frenoja duke u vënë pesha të rënda,

por pas shpinës sime vallëzonin të tjera.
Ngriheshin, fluturonin, ngjiteshin, binin,
frazat e lëna përgjysmë bëheshin më të
dukshme
dhe sikur forcoheshin, sikur donin të flisnin.
Qesha dhe i lashë të lira të fluturonin si të
marra
se ishte i vetmi çast kur nuk më trishtonte
rrëmuja e letrave të bardha.

KLUBI NË PERIFERI TË QYTETIT

Aty hyjnë e dalin punëtorë shpesh:
mekanikë, muratorë, shoferë...
Mbështesin bërrylat e veshur me bluxhins
mbi banakun prej fibre të thjeshtë.
Një gotë verë, një teke raki,
pak djathë të bardhë, një huqher
një qepë...

E ç'garniturë — kjo s'ka rëndësi —
punëtorët tregojnë historitë e ditës
dhe shkrihen së qeshuri.

Unë shoh me pasion fytyrat e tyre,
të qeshura, të hareshme, plot dritë;
të pavrara nga asnjë mërzi intelektuale,
nga asnjë ëndërrim i lodhshëm për pozitë.
Të pavarura nga dëshira munduese për famë,
nga makthi i pritjes së duartrokitjeve...
Të lirë nga këto brenga ata qeshin, qeshin
dhe i tregojnë njëri-tjetrit historitë e ditës.

APOLOGJIA E MANEKINËVE PREJ DRURI

Kisha vite që s'i kisha parë manekinët prej
druri,
ato profile të hequra me shikime ëngjëllore,
po ja ku u shfaqën përsëri prapa xhamave
si modele që s'i plak dot asnjë kohë.
Sa mallkime kam hedhur unë vetë mbi ta:
«manekin servil, manekin lodër,
manekin mashtrues, manekin perfide, ...»
Po ja ku u shfaqën përsëri ata,
të ngrirë në skaje përballë njëri-tjetrit,
të pikëlluar, delikatë, me shikime të
pafajshme,
imitime të sinqerta të konstrukteve

njerëzore.
E sheh, më thanë mua, se s'jemi gjë tjetër
veç torsi yt statik, i saktë gjeometrikisht,
kurse ti je tallur me emrin tonë,
e ke përdorur si epitete për të këqijtë.
Unë eci pranë tyre, i prek, i vështroj;
figura të pikëlluara,

të poshtëruara prej meje —
dhe për herë të parë ndoshta besoj
në apologjinë e tyre memece.

BESNIKËRI BASHKËSHORTORE

Kushedi sa herë kanë provuar zoologët
besnikërinë bashkëshortore të zogjve
shtegtarë;
kanë përgjuar me vite dashurinë e tyre,
rënkimet nëpër degë dhe trillet në ajër.
Pastaj kanë dyshuar në dashurinë e tyre
dhe prapë i kanë ndjekur në gjithfarë
kurthesh,
kanë hetuar foletë e tyre të dikurshme
dhe janë gëzuar kur i kanë kapur
«flagrant»
po ata çifte pëllumbash, a çifte lejlekësh
që bënin dashuri dhe një vit më parë!
— Krejt si te njerëzit, kanë thirrur të
gëzuar
përgjuesit e dashurive të zogjve shtegtarë,
veçse ende s'kanë zbuluar zoologët
divorce të shpendëve të dashuruar!

ZGJEDHJA E PERSONAZHEVE TË FABULËS

Fabulisti menjëherë e la mënjanë ujkun,
si kandidat personazh të fabulave të tij,
se ujku është rralluar mjaft në pyjet tona,
se ujku s'është tipik.

Çakalli mungon në faunën tonë,
dhelpra gjithashtu është bërë mjaft e rrallë,
dinakëritë me kohë kanë emigruar,
larg pyjeve tona, sa më larg!

Ja gjeli mendjemadh, kaprolli mendjelehtë,
mëzi arrakat. . .

Këta do të jenë personazhet e mi,
edhe këta mbartin fenomene
që duhen demaskuar se sjellin rrezik.

MOS U ÇUDIT

Sot do të trokas në portën tënde,
mos u çudit, mos më quaj të marrë,
jam kaq i kthjellët, i thjeshtë,
i vërtetë,
jam krejt i pafaj.
Mos u zemëro,
se zemërimin do ta quaj menjëherë maskë,
mos u çudit,
se çudinë do ta kesh me siguri falas.
Sot jam i vërtetë, jam i sigurt
dhe pa zor do të vijë në portë të trokas.

NJË MËSIM NGA LËNDA E MJESHTERISË SË AKTORIT

Fëmijën befas e pyet dikush:

— Cilin do më shumë, cilin, xhan, —
nënë apo babanë?

Fëmija qesh një çast,
siç qeshin shpesh fëmijët kur dyshojnë
për ndonjë «hile» miqësore që u bëjnë të
mëdhenjtë, —
fëmija lëkundet, hutohet, nuk beson se e
pyesin vërtet.

Fëmija shikon babanë që qesh,
fëmija mendon, mendon:

(Babai qesh po përse qesh?)

Fëmija për herë të parë mendon kaq gjatë,
se fëmija zakonisht përgjigjet me zemër,
përgjigjet në çast.

— Babanë, babanë! Pas pak fëmija thërret;
babanë thotë arsyeja,
se zemra flet ndryshe,
zemra budallaqe që s'di të

gënjejë.

Fëmija e ngre zërin më lart si aktor
fillestar mendjelehtë;
babanë, babanë!...

Babai qesh, qesh,
nëna hesht, nëna bujare,
indiferente.

Por fëmija papritur,
papritur,
fëmija që kishte deklamuar si aktor,
që kishte bërë një hile me arsyen e një të
rrituri,
papritur brofi me zemërim
dhe qau si fëmijë!

KAFSHË E URTË PUNE

Të gjithë janë treguar të padrejtë me ty,
kafshë pune e lodhur, e urtë, që nuk të
përket asnjë mëkat,
gërdallë e pafajshme që dremit gojëkyçur
përpara grazhdit të varfër
me ca kashtë të paregjur dhe gjemba të
tharë.

Të gjithë fabulistët, jo vetëm mediokrit, por
edhe më të mënçurit,
Ezopi e La Fonteni të përçmuan pa mëshirë,
veshgjat i gjorë,
ty kafsha më e urtë dhe më e bindur në
botë.

(Edhe ata, natyrisht, ëndërruan kuajt.)

Padrejtësia e tiranëve rëndon mbi

gjithçka,
por padrejtësia e të mençurve rëndon mbi
të urtët,
mbi qeniet e padjallëzuara që s'bëjnë asnjë
mëkat!

Pikërisht këtë do të ketë vajtuar i verbri,

Sanço Panço
kur ti, miku i tij i dashur me emrin murro,
papritmas humbe (ç'katastrofë për Sançon!)

në tymin e dendur që ngrihej në horizont,
në betejat e luftëtarit të madh Don Kishot.

PAS NJË ÇASTI ZEMËRIMI

Në çdo skaj të sallës, plot ankth
të kërkonin ty, vallëzuese gazmore,
dhe të ndiqnin kudo pas vallëzuesve të
ku ti e zemëruar largoheshe, largoheshe,
Atëherë ti, balerinë kokëfortë,
me shpejtësi të çuditshme u rrotullove
dhe në një kozmos trillesh humbe krejt,
siç ndodh me planete në galaktika të
larg nga toka me mijëra vjet.
Por unë vij drejt teje me një shpejtësi
dhe prap shikimi im gjithë ankth ty të
dhe ti e mundur,
nga tjetri skaj i sallës,
drejt meje e qeshur vjen.

LODRAT E FËMIJËVE

Sa herë i keni këshilluar fëmijët ju,
burra,
që lodrat e tyre të jenë të matura,
e sidomos keni shfryrë me mërzi kundër
tyre,
kur zërat fëmijënorë janë ngjitur deri lart,
në sallën solemne ku ju bëni mbledhje,
në zyrën e qetë ku shkruani raporte,
e deri në dhomën gjysmë të errët
të gjumit çlodhës të drekës.
Po këta të «prapë», të përkëdhelur,
«rrugaçë»,
siç i keni quajtur shpesh me mërzi,
përsëri kanë «ngrirë», kanë «shkrirë»,
janë bërë erë
si personazhet e tragjedive të epokës
antike,
kanë ecur symbyllur (sipas rregullit të
lojës);
fituesit me zëra të potershëm, të bujshëm
dhe të mundurit me zëra të trishtë.
Në këtë çast ju, burra, jeni zemëruar më
keq,

keni thënë se këto lodra s'kanë masë, s'kanë
dhe ndonjëri prej jush e ka ndëshkuar
që tek qoshja e shtëpisë të rrijë me një
Po ju që shkruani referate, pamflete,
që kërkoni nga fëmijët të jenë veç të
s'keni vënë re kur luajnë fëmijët,
kur ngrijnë, kur shkrijnë, kur ecin
si këto ata ia besojnë njëri-tjetrit,
pa zor aspak, pa sherre burrash,
dhe sidomos pa pasur garant një arbitër?

LOJA E SHAHUT

Të parët vërsulen ushtarët
(sigurisht, ata vlejné më pak).
Figurat struken pas tyre
dhe mbretërit fshihen pas rokadës.

Falet një ushtar, pastaj dy;
(diku në botë falen mijëra).
Është thënë që të vdesin të parët,
të dytat gjithmonë figurat.

Po ja, një ushtar bën një hap
në kolonën krejt i lirë, —
befas mbretërit lëvizin me tmerr
në katrorët e bardhë dhe të zinj.

Ky është çasti më fatlum për ushtarin,
që vrapon të marrë titullin «Figurë»,
të mos vdesë në një radhë me të parët
në betejën me tym e me zhurmë.

Por është çasti më tragjik për mbretërit,
(për fituesin po aq sa për të mundurin)
që gjithçka e marrin të parët
dhe veç vdekjen e marrin të fundit.

SOT TI ISHE ÇUDITËRISHT
E MIRËSJELLSHME

Asnjëherë s'ke qenë kaq e mirësjellshme,
kaq e qetë, kaq e plogët, kaq e kujdesshme...
Dhe dukesh si njeriu që u shërue nga një

plagë,
nga një plagë që i ka dhëmbur gjatë, gjatë.
... Po është një plagë dashuria, një plagë,
një plagë që lumturisht dhemb ditë e netë,
që vetëm shërimi ndofta i bën keq.

Po sot ti ishe çuditërisht e mirësjellshme
dhe qetë më the të dua, dhe qetë më
buzëqeshe...

Të gjitha diplomacitë përshpërisin këtë
fjalë,

kur gënjejnë nga pak.

Dhe trupat më të errët dinë të bëjnë dritë,
dinë të fshehin errësirën.

Asnjëherë s'ke qenë kaq e mirësjellshme,
asnjëherë s'më ke trishtuar kaq shumë,
asnjëherë.

ATYRE QË PAGUAJNË TAVOLINËN
DITËN E DIEL.

Ata që paguajnë tavolinën ditën e diel
Vijnë nga periferitë,
dhe nuk janë të njohur ata që paguajnë
ditën e diel.

Ata veshin shpesh kostume të gatshme
pa pretendime për të pasur ngjyrën e
stinës,
ata nuk janë shik,

s'e kanë kollarisur jakën
e këmishës,
dhe shpesh janë personazhe pozitive të
reportazheve
në gazetat e ditës.

I shikoj me trishtim ata që paguajnë sipas
një riti të lashtë,
ata njerëz bujarë, ata njerëz të mirë,
që në çastin kur paguajnë —

krejt me të padrejtë,
nuk shikojnë tinëz mos dikush i përgjon,
nuk dyshojnë aspak te llogaria e kamerierit
dhe reston pa numëruar e futin në xhep.

ËSHTË NJË LUFTË E PËRJETSHME
MIDIS MEJE DHË TEJE...

Është një luftë midis meje dhe teje,
është një luftë e gjatë,
një luftë e përvjetshme.
Është një luftë brenda meje:
arsyeja dhe zemra
me njëra-tjetrën ndeshen...
Çuditësh? Trembesh?
Është një luftë minutash,
një luftë sekondash,
një luftë sendesh
përderisa gjithçka me fytyrën tënde
rreth meje endet...
Është një luftë pa heronj,
një luftë pa therorë,
një luftë pa të mundur
dhe pa triumfatorë,
pa gjeneralë parade
dhe pa ushtarë të plagosur...
Është një luftë brengje
brenda meje dhe teje,
një luftë pa histori
dhe pa sheshe beteje,
pa tymra të frikshëm

po me pak mjegull të lehtë
që shërben si tualet
për fytyrën tënde...
Është një luftë-dashuri
midis meje dhe teje,
një luftë që shëmbëllen
me paqen e njerëzve.

F J A L Ë T

Fjalët prej penës binin në letër
pa resht, me nxitim njëra pas tjetrës,
si shiu i gjatë në një natë vjeshte.
Nxitova t'i ndalë me pika, me presje,
me kllapa paranteze...

Por ata binin, binin papushim
si mizëri ushtarësh të kohëve antike,
kapërcenin me vrull hendeqet e presjeve,
shkelnin mbi pikat, rrëzonin kllapat
dhe pika çuditëse dhe pika pyetëse...

Binin në letër, fluturonin në ajër,
putheshin, qeshnin me njëra-tjetrën
si kukulla çamarroke në duar fëmijësh
jashtë ligjeve të sintaksës përfaqësoheshin
antonimet,
si aktorët që luajtën Çezarin me Brutin,
përçafonin njëri-tjetrin pas suksesit.
Dhe befas mbushën hapësirën e dhomës
e shkëlqenin butësisht secila me vete,
si xixëllonjat e verës, si fishekzjarrë të
festës. -

Ejani tani ju, gojëtarë të ëmbël,
ju, profetë të së ardhmes, ju, mjeshtra të
penës,
ne jemi gati të luajmë të gjitha rolet
dhe sidomos të luamë në rolin e së vërtetës.

NJË VAJZË ECËN KOKULUR BUZË
DETIT

Moj vajzë që ecën kokulur buzë detit,
kushedi çfarë brengje të mundon,
ose ecën kokulur se është e pahijsme
t'i shkosh detit të madh me kokën lart.
Ja, ti ndale një çast pranë valëve,
ti ndoshta çuditësh që deti i madh
flet me zë kaq të ulët, kaq të ngadaltë
se ndryshe ke menduar për zërat e

gjigantëve:

zëra që dëgjohen nga skaji në skaj,
(xhuxhë që klithin dhe dëgjohen që larg).
Po valët që vijnë njëra pas tjetrës
kushedi ç'pëshpërisin si buzë fëmijnore
dhe ti çuditësh, çuditësh, vajzë e vogël,
si detit të madh i mjafton sakaq
veç me ty të flasë,
i mjafton brenga jote të trishtohet pak;
krejt ndryshe nga zakoni i
pseudotëmëdhenjve,
që duan të gjunjëzojnë njerëzit
me zërin e tyre të frikshëm, të lartë.

PROÇESVERBALI IMAGJINAR
I NJË KAMARIERI

Asgjë e re nuk ndodhi në kafe,
në orët e këtij mëngjesi me diell:
Veç këtë paket DS të sapofilluar
dhe këtë çakmak të blertë,
i harroi ndofta prej hutimit,
një muzikant i hollë, i sapomartuar,
që ishte ulur në tryezën e fundit
me shefin e strehimit.

BABAI I ARTISTIT TË ARDHSHËM

Ai beson se djali i tij
nesër do të jetë artist i madh.
Djali i heshtur, indiferent,
djali që buzëqesh rrallë e më rrallë.
Dhe babai i madh i fëmijërisë,
i krahasuar me mburrje me Mujin dhe
Halilin,
stepet prej tij, i penduar, me faj...
Djali plot të «drejtë» e ngre zërin më lart;
shfryn, revoltohet,
klith,
qan.

babai zvogëlohet,
babai i thinjur që dikur ishte i madh.
Babai përsëri e bën veten me faj, —
Ç'respekt ka babai për artin e madh!

DY GJIMNAZISTËT NË BULEVARD

Dy gjimnazistët e dashuruar befaz shëtitën
në bulevard,
të lirë, të qeshur, të etur,
të shkujdesur,
ecnin dhe loznin me njëri-tjetrin,
bisedonin, këndonin, fishkëllenin...
Luanin aktin e parë (të vetmin të gëzuar)
të tragjedisë shekspiriane «Romeo dhe
Xhuljeta».
Të dy «kundravajtësit» triumfatorë,
mendjelehtë,
nxitonin, qeshnin, shkëlqenin nga gëzimi,
si dy vargje poetikë me bukuri hyjnore,
shkëlqejnë kur fitojnë të drejtë botimi.
Ëndërrues, besnikë, të betuar,
krenarë,
Lëvdonin njëri-tjetrin si Ronsari me
Kasandrën,
me gëzimin e sigurtë të aktit të parë,
ecnin me një hap aq delikat
sa m'u desh të buzëqeshja në shenjë
admirimi,
mos t'u prishja ekuilibrin me shikimin tim
të vrazhdë.

GURËT E VENDLINDJES

Gurët e lashtë të vendlindjes sime,
si karvanarë që u ka buzëqeshur fati,
ndrijnë të rreshtuar njëri pas tjetrit.
Të gjithë të bardhë në ngjyrën e agimit,
rrinë gurët e vendlindës aty ku kanë rënë
dhe rruga ndriçon prej tyre në mbrëmje
se çdonjëri prej tyre mban mbi shpinë një
hënë.

Unë eci mbi ta i sigurt, i qetë
se e di që ata më çojnë në një botë
pa mister.

P E R M B A J T J A

Porta e pritjes së popullit	3
Dekorimi i punëtorëve të fushës	4
Mbretërimi i fëmijës në karrocën e dorës	5
Fusha	6
E qeshura e papritur e një vajze në rrugë	7
Në këtë mëngjes dimri	9
Simpatizanti i romanit «Don Kishoti i Mançes»	10
Kur mungoj ditë të tëra	11
Karriget e shtëpisë sime	12
E vetmja përsëritje që s'është monotone	13
I parakohshmi	15
I vogli dhe i madhi	17
Dy spektakle në bar «Blerimi»	18
Fqinja ime dikur vraponte me sandale	19
Harresa e fëmijëve	20
Rikthim në një moshë të hershme	21
Ti që ngurron të hysh në shtëpinë e fshatarit	22
E diel	24
Jashtë teme	25
Preludi i vajzës së rritur	26
Klounët	27
Alarm i fëmijëve në park	28
Si krijohet një gjëzë	30

Sot u zgjova në mëngjes papritur	31
Eskiz për fëmijë dhe për burra	33
Besoj vetëm një dashuri	34
Gjërat e përkohshme	35
Fëmija i zemëruar me burrat	36
Letra të bardha mbi tavolinë	38
Klubi në periferi të qytetit	40
Apalogjia e manekinëve prej druri	41
Besnikëri bashkëshortore	42
Zgjedhja e personazheve të fabulës	43
Mos u çudit	44
Një mësim nga lënda e mjeshtërisë së aktorit ...	45
Kafshë e urtë pune	47
Pas një çasti zemërimi	49
Lodrat e fëmijëve	50
Loja e shahut	52
E dashura e poetit	54
Sot ti ishe çuditërisht e mirësjellshme	55
Atyre që paguajnë tavolinënditën e diel ...	56
Është një luftë e përjetshme midis meje dhe teje	57
Fjalët	59
Një vajzë ecën kokukur buzë detit	60
Procesverbali imagjinar i një kamerieri	61
Babai i artistit të ardhshëm	62
Dy gjimnazistët në bulevard	63
Gurët e vendlindjes	64

Xhaferri, Bujar

Gjërat e përkohshme: Poezi /Bujar Xhaferri; Red.. I: Nelaj: — T.; Naim Frashëri, 1990, 68., 18 cm:

891.983-1

Xh 17

U dorëzua për shtyp Prill 1990
Doli nga shtypi Gusht 1990

Tirazhi 2000 kopje   Formati 49x78/16   Stash. 2204-82

Shtypur në KOMBINATIN POLIGRAFIK
Shtypshkronja e Re, Tiranë 1990